

TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI FILMEK FELDOLGOZÁSA

ANGLIAI FILMTÁRAKBAN

Vásárhelyi Pál

Angliában évről-évre nő a tudományos és műszaki filmek jelentősége a műszaki tájékoztató és oktató munkában. Egyre elterjedtebb a filmeknek iskolai oktatásban való felhasználása is, s a munkásokat, műszerészeket, technikusokat modern nagyvállalatoknál filmbemutatóval egybekötött előadásokon ismertetik meg új munkamódszerekkel, s a legújabb technológiával. Sok angol cég oktató jellegű filmek keretében népszerűsíti termékeit, s a műszaki propagandának ez a módja annyira hasznosnak és előnyösnek bizonyult, hogy mind több vállalat rendez be saját filmstúdiót és filmtárat. Ezeknek célja természetesen elsősorban a vállalati érdek kiszolgálása, de ezen túlmenően egyes nagyvállalatok valóban széles körben felhasználható, kiváló minőségű és magas színvonalú műszaki filmeket készítenek.

A műszaki és tudományos filmek számának rohamos növekedésével egyre bonyolultabbá válik a filmek nyilvántartása, rendszerezése. Napról-napra nehezebb értesülést szerezni arról, hogy egy szakterületre, munkafogásra vagy technológiára vonatkozóan hol, mikor, milyen filmet készítettek. Még a gyártó országban is csaknem lehetetlen meg tudni, hogy egy film létezik, s a helyzet még rosszabb, ha idegen országban készült film létezésének megállapításáról és beszerzéséről van szó. Ezek a nehézségek természetesen nem csupán Angliában állnak fenn, hanem minden olyan országban jelentkeznek, ahol a filmeket műszaki tájékoztató és oktató munka céljaira fel kívánják használni. A kérdéssel az UNESCO is foglalkozott, s célul tűzte ki nemzetközi filmkatalógus készítését. Ennek azonban előfeltétele, hogy egy országban belül az egyes vállalatok egységesítsék feldolgozási és nyilvántartási rendszerüket, szervezettebben, tudományosan megalapozott elvek alapján dolgozzanak. Angliában néhány vállalat, pl. a Shell cég filmtára komoly múltat tekint vissza, de az egyes filmtárak módszereiben és ennek következtében munkájuk színvonalában nagy különbségek vannak.

Céljukat, s ennek megfelelően feldolgozási módszereiket tekintve, a filmtárak három nagy csoportba sorolhatók:

1. Gyártási archívumok /Production library/, amelyek egy-egy újabb film összeállításához már meglévő anyagot szolgáltat-

nak képsorok és hosszabb jelenetek formájában.

2. Kölcsönző archívumok /Distribution library/, amelyek teljes, önálló programot képező filmek kölcsönzésével és terjesztésével foglalkoznak.

3. Archívumok /Archives/, amelyek feladata a történelmi értékű anyag megőrzése.

Az egységesítés érdekében az első lépést az "Aslib" dokumentációs szövetség tette meg: külön bizottságot szervezett, melynek feladata a filmek katalogizálására vonatkozó irányelvek kidolgozása.

A továbbiakban a gyártási és kölcsönző archívumok munkájával, valamint az egységes katalogizálási irányelvekkel foglalkozunk.

A gyártási archívumok egyik jellemző képviselője a Film Centre Production Library.

A filmtár valamely meghatározott célra készült film összeállítása, vágása után fennmaradó többletanyagokra épül. Ha ugyanis filmet forgatnak, jóval több felvételt készítenek, mint amennyi végeredményben szükséges. A felvett és véglegesen felhasznált anyag aránya 4:1-től 20:1-ig változik. Az első arányszám abban az esetben érvényes, ha pontosan megírt forgatókönyv alapján készül a film, míg a második arányszám olyan filmekre jellemző, melyeknél a forgatókönyv csupán vázlatos lehet, mivel az eseményeket előre pontosan nem ismerik. Ez a helyzet pl. egy, az állatok életét bemutató film esetében. A többletanyag származhat abból, hogy valamely jelenetet több változatban vettek fel, s abból természetesen csak egyet építettek be a filmbe, lehet egy olyan jelenet részletes bemutatása, melyet a filmben végül csak futólag érintettek, továbbá olyan anyag is a filmtárba kerül, melyet a végleges filmből valamely oknál fogva teljesen kihagytak. Mindezek a filmdarabok együtt képezik a filmtár kiinduló anyagát.

A filmtár munkájának célja, hogy ebből az anyagból olyan gyűjteményt állítson össze, amelyből szükség esetén újabb filmekhez lehet képsorokat, jeleneteket kiválasztani. Eddig mintegy 2 000 000 méter filmanyagot dolgoztak fel az Associated Electrical Industries, British Overseas Airways, British Petroleum, British Siddeley Aircraft, Iraq Petroleum, Iranian Oil Services, Kuwait Oil Company cégek, valamint a Shell Film Unit által készített filmekből.

A filmek 35 mm-esek, legnagyobbbrészt Eastman Colour színes technikával készültek, de szükség esetén fekete-fehér változatban is rendelkezésre állnak. Bármely filmanyag megtekinthető a filmtár helyiségeiben és rövid határidőre kölcsönözhető, illetőleg megvásárolható.

A filmtár anyaga a következő területeket öleli fel:

1. Általános. A világ legkülönbözőbb területeire és városaira vonatkozó képanyag, igen sok légi felvétellel.

2. Alaptudományok. Kutatások Angliában és más országokban a fizika, kémia, atomenergia, csillagászat és biológia területén. E kutatások eredményeinek felhasználása ipari célokra.
3. Ipar és műszaki tudomány. Olaj, vas, kémiai, elektromos és más nagy iparágakra vonatkozó anyag különböző országokból.
4. Közlekedés és szállítás. Egyedülálló gyűjtemény, mely a repülőgép, gépjárművek és egyéb közlekedési eszközök történetére és modern fejlődési irányára vonatkozik.
5. Orvostudomány. Betegségek és azok kezelése, egészségügy és higiénia.
6. Társadalom. Művészet és kultúra, az egyes területek különleges zenei- és táncalkotásai.
7. Földművelés. Hagyományos és modern eljárások.

Évenként kb. 100 000 méter anyagot dolgoznak fel és kb. 50 000 méter filmet építenek be újabb tudományos és műszaki filmekbe.

A filmek feldolgozásának első lépése a selejtezés. A filmtárban alkalmazott válogatási gyakorlat hasonló a könyvtárakban alkalmazott eljárásokhoz, természetesen figyelembe véve a filmek jellegzetességeit. Mindenekelőtt a nyilvánvalóan használhatatlan filmdarabokat selejtezik ki, mint pl. a túlságosan rövid felvételek, melyeket a néző nem tudna megfelelően felfogni, az anyaghibás és fényképészetiileg rosszul sikerült részek. Néha azonban fényképészetiileg rosszul sikerült darabokat is meg kell őrizni, amennyiben olyan felvételtől van szó, melyet megismételni már nem lehet. Ilyenek a felvevőgép által véletlenül rögzített érdekes események, szokatlan környezet stb. Hasonlóan érdemes megőrizni az olyan egyébként értékes anyagot, melynél csupán néhány gyengébb kép került a nagyjából jól sikerült képsorba. A kép minőségére vonatkozó igény általában annál alacsonyabb, minél nehezebb megismételni a felvételt.

A fenti szempontok alapján a pozitív filmanyagból történt selejtezés után a megmaradó filmdarabokat tárgykör szerint összeragasztják. Az összeragasztott anyagot azután a filmtáros a rendezővel együtt végignézi, mikor is a rendező a még tisztázatlan kérdésekre, mint pl. egy ismeretlen helyszín stb., felvilágosítást adhat. Egyidejűleg megtörténik az anyag végleges válogatása és selejtezése is. Ezután véglegesen összeragasztják a jónak és szükségesnek ítélt filmdarabokat tárgykör szerinti sorrendben, azon belül megőrizve a filmek szélén látható lábszámok /kulcsszámok/ sorrendjét. Majd a tárgyról és a lábszámokról jegyzéket készítenek. Amennyiben a negatív is rendelkezésre áll, a pozitívhoz hasonló sorrendben rendezik, de nem ragasztják össze az egyes darabokat, hanem külön kis filmtekercsek formájában raktározzák el. A tekercseket tartalmazó dobozt NP /negative picture/ jelzéssel látják el. Ezután elkészítik a katalóguscédulát.

A katalógusra vonatkozóan az Aslib külön bizottságának javasla-

ta szerint a katalóguskártyán a következőknek kell szerepelniük:

1. Tárgy, melyet vagy tárgyszó, vagy ETO szám képviselhet.
2. A történet pontos leírása, mellyel kapcsolatosan azt is meg kell adni, hogy milyen kamera állással történt a felvétel /pl. távoli vagy total, premier plan felvétel/. Amennyiben a képsort a teljes film egyéb részeihez képest lényegesen előbb, vagy később vették fel, a felvétel időpontja is megadandó. Pl. Monte Carlo kikötő, az előtérben hajók, távoli felvétel 1947.
3. Kulcsszámok. A kulcsszámok vagy lábszámok azonosító betűk és számok, melyeket a film gyártásakor egy láb távolságonként helyeznek el a filmszalagon az egyes jelenetek és képek azonosítására. A jelenet kezdeténél található kulcsszámot teljes egészében ki kell írni, a végénél lévő kulcsszámnak csak az utolsó 3-4 számjegye irandó ki. Pl. 35 YG 69935-999 vagy 35 YG 65835-6035.
4. Az anyag eredete. Meg kell adni annak a filmnek a címét, amelyhez a felvétel eredetileg készült.
5. Keltezés, vagyis a teljes film elkészülésének dátuma.
6. A szerzői jogra vonatkozó adatok.
7. Raktári szám.
8. Műszaki jellemzők: a film szélessége /16 mm, 35 mm stb./, a képsor hossza, a film anyaga, negatív vagy pozitív, fekete-fehér vagy színes.

Ezek tehát az adatok, amelyek pontos megadását a legjobb angol szakemberekből álló bizottság elengedhetetlennek tartja. A filmtárak azonban eddigi sokéves munkájuk során mind arra kényszerültek, hogy saját használatukra valamilyen katalogizálási rendszert dolgozzanak ki, s ez a rendszer a legtöbb esetben elmarad a fenti követelményektől.

A Film Centre Production Library rendszere viszonylag közel áll a bizottság elgondolásához. Itt a katalóguskártya a következőképpen készül: a raktári szám a katalóguscédula jobb sarkába, a tárgynak megfelelő ETO szám a bal sarokba kerül. Annyi katalóguscédulát készítenek, amennyi az érintett tárgykörök száma. A legnagyobb problémát a filmdarab tárgyának rövid leírása jelenti. Semmilyen szóbeli leírás sem fedi ugyanis azt, amit egy képsor bemutat, s teljességgel lehetetlen pl. egy felvétel által keltett hangulatnak pontos meghatározása. Az alapelv ezért az, hogy mindent fel kell tüntetni, ami akár mint mellékkörülmény érdekes lehet. A katalóguskártya jobb alsó sarkába a tárgyhoz tartozó lábszámok kerülnek. Ha többféle felvétel készült azonos tárgyról, akkor az összes felvételekhez tartozó lábszámokat fel kell tüntetni. Új katalóguskártya mindig csak tárgykörönként készül, nem pedig azonos tárgyra vonatkozó, különböző felvételekkel kapcsolatosan. Egy példát az alábbiakban mutatunk be.

629.123.4:626.1

N.P. 13/1

Teherhajó a Manchester hajózható csatornán

198 ZG 19572-592
594-624

Eltérést a javaslatban rögzített elvektől ez a katalóguskártya annyiban mutat, hogy nem szerepelnek rajta az anyag eredetére, elkészítésének időpontjára és a szerzői jogra vonatkozó adatok. A technikai jellemzőket ebben az esetben nem kellett külön feltüntetni, mert minden film 35 mm-es színes felvételt tartalmaz. Hiányosnak azonban a filmhosszra vonatkozó adatok. Természetesen, amint egy könyvtárban a katalógus csupán jelöli az anyagot, a filmek esetében is magát a megjelölt filmtekercset kell végignézni, mielőtt annak valamilyen célra való felhasználhatóságáról dönteni kívánnak. A filmek végignézése azonban komoly berendezéseket igényel és magukat a filmeket gyakran, a biztonság érdekében a várostól távol, különleges raktárakban tárolják. Ezért a filmtárban a katalóguskártyákkal együtt az illető képsor egy-egy kinagyított képét is lerakják.

A képanyag feldolgozása után a hangfelvételek feldolgozása következik.

A filmtáros külön meghallgatja a filmen rögzített, vagy a filmhez mellékelte magnetofonszalagra felvett kísérő hangot és a következőket jegyzi fel róla:

1. a tárgy leírását, amihez a hang tartozik,
2. a kulcsszámot, amennyiben az a hangosik mellett a filmen olvasható,
3. a tárgy által létrehozott hanghatást,
4. a raktári számot.

Ezután a hanghatásokat tárgy szerint csoportosítja. A következő lépés a katalógus elkészítése, melynek célja a hanghatásra vonatkozó fontos adatok rögzítése.

Mielőtt a filmtár által alkalmazott hang-katalogizálási eljárást megvizsgálánk, nézzük meg /mint azt már a kép esetében is tettük/ az Aslib külön bizottságának erre vonatkozó általános irányelveit.

Ezek szerint a katalóguskártyának tartalmaznia kell:

1. A tárgy leírása tárgyszó vagy ETO szám formájában,
2. A hang leírása. Ennek a következő szempontokra kell kiterjednie:
 - a/ A hangforrás. Ahol hangutánzásról van szó, ott azt is meg kell adni, hogy milyen tárgy kelti a hangot, s hogy milyen hanghatást kívántak ezzel utánozni. Pl. szőnyegseprőgép működés közben, a homokos partra felfutó hullámok hanghatásának utánzására.
 - b/ A tárgy által keltett hang természete.
 - c/ A tárgynak a mikrofonhoz viszonyított távolsága és mozgása.
 - d/ A mikrofon elhelyezése és irányítása.
 - e/ Amennyiben szükséges, a felvétel helye.
3. Lábszámok. Ezeket optikai hangrögzítés esetében kell megadni.
4. Az anyag eredete. Megadandó a film címe, mely részére a felvétel eredetileg készült.
5. A felvétel időpontja.
6. A szerzői jogra vonatkozó adatok.
7. Raktári szám.
8. Technikai adatok. Megadandó:
 - a/ Filmen optikailag rögzített hang esetében:
 - a film szélessége,
 - a hangfelvétel rendszere pl. RCA, Western Electric,
 - a film pozitív vagy negatív volta,
 - a film hossza.
 - b/ Filmen mágnesesen rögzített hang esetében:
 - a film szélessége,
 - a bevonat típusa,
 - a film hossza.
 - c/ Mágneses szalagon rögzített hang esetében:
 - a szalag szélessége,

a felvétel eredeti, vagy másolat volta,
a szalagsebesség és a lejátszás időtartama.

A Film Centre Production Library gyakorlati szerint a hangra vonatkozó katalóguscédula a következőképpen készül: a filmtáros a raktári számot a cédula jobb sarkába írja. A raktári számot betűjel előzi meg, mely a hangrögzítés módjára utal. Pl. az NS betűk a negatív filmen rögzített hangot jelölik. Ezután a tárgy részletes leírása következik, az alatt a doboz és tekercs száma, majd a kulcsszámok, amennyiben azok megtalálhatók voltak, végül pedig a tárgy által létrehozott hanghatások leírása. Mivel egy hanghatást többféleképpen lehet felhasználni, a tárgynak és a tárgy által okozott hanghatásnak együttes feltüntetése feltétlenül szükséges és egy kettős index kiépítését jelenti, először tárgy szerint ETO osztályozásban, majd pedig hanghatás szerint, mint pl. koppanás, csengés, dörrenés stb. Az elvet egy katalóguscédula bemutatásával lehet illusztrálni:

637.133

N.S.276

Tejpasteurizáló üzem munkában

Tekercs 276/1

199YF 54069-127

Tekercs 276/2

199YF 54128-199

Hagyas hangu zümmögés, melyet monoton ütések
kísérnek

Itt jegyezzük meg, hogy a hang osztályozása sokkal nehezebb és összetettebb feladat, mint a képé, mivel az ETO ilyen felhasználására nem gondoltak, és egy-egy hang a legkülönbözőbb képek aláfestésére alkalmazható.

A zenei felvételek rendezése és katalogizálása hasonló a hanghatásoknál alkalmazott eljáráshoz. A film címe, a zeneszerző, a zene típusa, a zenekar és szólóhangszerek mind feltüntetendők a katalóguskártyán. Egy példa:

785.1

MT.433

Motoros repülés - Zene:

Malcolm, Arnold

Tekercs 433/2 -

Zenekari kíséret-szimbolikus-ünnepélyes-drámai
befejezés dobpergéssel

A fentiekben bemutatott módon elkészült katalógusokat igen nagy körültekintéssel és elővigyázattal kell felhasználni, sokkal inkább mint az a könyvek és az írott dokumentumok esetében szokásos és szükséges. Képet és hangot gyakran keresnek az atmoszféra megteremtése céljából, pl. valamit egy meleg nyári nap hangulatának felkeltésére, vagy egy képsort, ami rádöbbeníti a nézőt a modern gépek bonyolult, összetett voltára. Ilyen szempontokat természetesen nem lehet katalógusban rögzíteni. Az ilyen igények kielégítésére a filmtárosnak nagy helyismerete és tapasztalata alapján kell a megfelelő képsorokat kiválasztania. A filmtáros feltétlenül kiváló vizuális memóriával kell, hogy rendelkezze, de arra is ügyelnie kell, nehogy a katalógus figyelmen kívül hagyásával csak az emlékezetre építve próbáljon választ adni. A katalógust a végleges válasz megadása előtt mindig át kell tanulmányozni. Egyes képsorok könnyen feledésbe mennek, különösen akkor, ha eredetileg valamely náluknál érdekesebb, mélyebb benyomást keltő anyaggal együtt kerültek megtekintésre.

A filmtár anyagának felhasználása többféle módon történhet: filmrészek, esetleg teljes filmek építhetők fel már meglévő anyagból, vagy pedig egyes képsorokat lehet beépíteni, mint légkört, megfelelő helyszínt és körülményeket teremtő elemeket. Akad olyan film is, melynek 60 %-a a filmtárban megtalálható, más célra készült képsorokból épült fel. Az így összeállított képsor komoly kutatómunka eredménye és rendszerint óriási anyagból kell kiválogatni a célnak legmegfelelőbbet. A takarékoság azt követeli, hogy a kópia készítése csak a keresési munka lezárása után történjék meg, de ha külföldről is kérnek képanyagot, rendszerint elkerülhetetlen a végeredmény szempontjából szükségtelen másolatok beszerzése.

Egyes képsoroknak beépítése nagyobb kompozíciókba rendszerint akkor szükséges, ha valamilyen hiány maradt még a film elkészítése után, s ennek pótlását a teljes filmgyártó apparátus igénybevétele helyett célszerűbb a már meglévő filmtári anyagból elvégezni. Erre egy példa: egy londoni cég egy folyó alatti olajvezeték lefektetéséről készített filmet, melynek elkészülte után kiderült, hogy néhány fontos technikai részlet elkerült a rendező figyelmét. Ekkor olyan képsort kértek a filmtártól, amely a csőnek bitumennel való bevonását mutatja be. Ilyen részletet találtak is a filmtárban. A helyszín természetesen nem volt azonos az eredeti felvételi hellyel, a háttér elmosódottsága miatt, azonban a részlet kitűnően beépíthető volt a filmbe.

A gyártási archívum feldolgozási módszere után térjünk rá a kölcsönző archívumokban alkalmazott rendszer rövid ismertetésére.

A kölcsönző archívumok, mint a bevezetőben már említettük, teljes filmek kölcsönzésével foglalkoznak. Közülük néhányan csupán egyetlen cég filmjeit terjesztik, mások több vállalat filmgyártásának termékeit hozzák forgalomba. A gyártási archívumokhoz hasonló válogató tevékenységet nem fejtenek ki, tulajdonképpen munkájuk a filmek nyilvántartásbavételével és katalógizálásával kezdődik. Az Aslib külön bizottsága a teljes, önálló programot képviselő filmek katalógizálására vonatkozólag ugyancsak kidolgozta az általános irányelveket. Ezek szerint a jó katalógus a következő adatok felsorolását adja:

1. Cím. A film eredeti nyelvén kell a címet megadni, s feltüntetni minden olyan címet, mely alatt a film még ismeretes lehet. Ha a cím hiányzik a filmről, de megállapítható, úgy szögletes zárójelben adandó meg, s utána kell írni: a cím hiányzik.
2. Raktári szám.
3. Gyártási adatok. Meg kell adni annak a cégnek vagy szervezetnek a nevét, amely a film anyagi fedezetét biztosította. A könnyebb azonosíthatóság érdekében a cég vagy szervezet telephelyét is fel kell tüntetni. Pl. Sp:Ministero della Pubblica Istruzione, Roma. Ezután a film készítéséért felelős vállalat nevét kell megadni annak telephelyével együtt. Fel kell sorolni továbbá a film készítéséért műszakilag és művészetileg is felelős személyek nevét /rendező, gyártásvezető, operatőr, zeneszerző stb./, valamint, ha vannak, a főbb szereplőket.
4. Származási ország. Származási országnak rendszerint azt tekintik, amelyben a filmet előállító vállalat telephelye van.
5. Az első bemutatató időpontja a származási országban, illetőleg, ha másutt mutatták be először, úgy ennek a bemutatónak időpontja és helye. Ha ezek nem ismeretesek, a gyártás időpontját kell megadni.
6. Műszaki jellemzők: a film szélessége mm-ben, hangos vagy néma, fekete-fehér, vagy színes, a film hossza az első képkockától az utolsóig.
7. Tartalom. A film tartalmát lehetőség szerint pontosan és objektíven kell összefoglalni.
8. Változatok. Ha a film eredeti nyelvén kívül valami más nyelvre szinkronizálva, vagy feliratozva is megtalálható, ezt a tényt is fel kell tüntetni.
9. Szerzői jogra vonatkozó adatok.
10. A film fizikai állapota. Meg kell jegyezni, ha a filmen karcolások, csonkítások stb. találhatók.

Mit valósít meg ebből a kölcsönző archívum egy jólismert példája, a Rank filmtár?

A filmtár által nyilvánosságra hozott közkezen forgó katalógus a következő adatokat közli: a film raktári száma, fekete-fehér, vagy színes, tekercsek száma, a vetítés időtartama, a film oéja egy mondatban, valamint a tartalom rövid összefoglalása.

Electric Surface Heaters

Cat. No. HE.0294 B/W 3 Reels 28 mins

The film gives the full story of the production of electric surface heaters in the Isopad factory and shows the systems of heat control involved, ranging from simple energy regulators to transistorised mercury relay operated controls. Sequences taken at such locations as the Esso Refinery at Fawley, the Bristol Aircraft Company and the Rocket Testing Range at Woomera, shows the heaters in use. ISOPAD LTD.

Gacots

Cat. No. H.6191 B/W 2 reels 16 mins

The film demonstrates the research and development of British made synthetic textile roller covers. Mounting and grinding techniques are shown together with examples of installations in Lancashire. GEORGE ANGUS AND CO. LTD.

From our Special Correspondent

Láthatjuk tehát, hogy a megadott irányelvek és a gyártási, de különösen a kölcsönző archívumok által eddig követett gyakorlat még elég távol állnak egymástól. A "The British National Film Catalogue" címmel kéthavonta kiadott magas színvonalú katalógust az Aslib ajánlásának figyelembevételével készült az új filmekről.

Lássuk még befejezésül, hogyan valósulnak meg a kidolgozott irányelvek ebben a katalógusban, milyen adatokat tartalmaz a kiadvány.

A katalógus külön sorolja fel a dokumentum és játékfilmeket. A filmeket ETO szám szerint csoportosítva közli. Az alábbi kiragadott példa mutatja, hogy a filmekkel kapcsolatosan mindazokat az adatokat közli, melyeket az irányelvek előírnak.

only pictures about history: 1940-1945
Hypocrite. Some reasons for the background fear of Childbirth
Ancestress is most people are given and some examples are shown
from anthropological film dealing with Childbirth in a primitive
community.
The film will be shown to Medical Students and a modified
version in Childbirth Classes.

62 ENGINEERING AND TECHNOLOGY

621-MECHANICAL & ELECTRICAL ENGINEERING

621.020-Mechanical engineering

621.020 : 931.7

THROUGH THE EYES OF AN ARTIST-ATOMIC

WORKER

dir.: Overseas: British Information Services, 1963.

p.c.: United Motion Pictures for Commonwealth

Relations Office and Central Office of Information.

12mins. sd. B & W 16mm. 435.

Language versions: West African/English, Hindi/

English.

Credits: p. Raylton Fleming, d. Philip Dunn.

Brookwell Nuclear Power Station on the Essex coast is one of

the first commercial power stations in the world. An artist

spends a day with Tony Fletcher who works at Brookwell.

621.3-Electrical engineering

621.38-Electronics

621.384.6-Mass spectrometry

ASTON'S MASS SPECTROGRAPH

dir.: Technician, (SALE Ref. PA/077) 1963. p.c.:

Hales and Barchinor for Technicon.

2-3mins. st. col. 8mm. loop in cassette for Technicon

800E projector.

Intended for advanced level in school. Descriptive notes.

A katalógus betűrendes mutatója a filmeket cím szerint sorolja fel, s a filmcímek mellett megadja a megfelelő ETO számot, ami alatt a filmre vonatkozó összes adatok megtalálhatók. Külön mutatókban sorolja fel továbbá a forgalombahozó vállalatokat, gyártó cégeket, az anyagi fedezetet biztosító vállalatokat vagy szervezeteket, valamint a színészeket, rendezőket, forgatókönyv írókat, főbb technikai személyzetet stb. Ezek mellett csak a vonatkozó film címe olvasható. A katalógusnak ez a része igen sokoldalúan használható, mert azonnal kiolvasható belőle pl. hogy melyik rendező milyen filmet rendezett, hogy a megfelelő időszakban milyen vállalatok gyártottak filmet, vagy hogy egy cég milyen filmeket hoz forgalomba stb. Befejezésül a katalógus felsorolja mindazokat a tárgyköröket, illetőleg tárgyszavakat, amelyekre vonatkozóan az ETO részben felsorolt filmek anyagot tartalmaznak.

A British National Film Catalogue-nak ebből a csupán rövid ismertetéséből is látható, hogy ez a kiadvány is komoly lépést jelent az egységes angol nemzeti filmkatalógus elkészítése, s a filmtárak munkájának tudományosan megalapozott összehangolása felé.

+

AJÁNLOTT IRODALOM

- BRADLEY, John G.: Cataloguing and indexing motion picture film. American archivist, 1945. 3.sz. 169-84.p.
- COATES, E.J.: Subject catalogues: headings and structure. London, 1960. Library Association, 186 p.
- COLLISON, Robert L.: Indexes and indexing. London, 1959. Benn, 200 p.
- CROWTHER, G.: The cataloguing and classification of cine film at the Royal Aircraft Establishment. Aslib proceedings, 1959, 7.sz. 179-87.p.
- GRENFELL, D.: Standardization in film cataloguing. Journal of documentation, 1959, 2.sz. 81-92.p.
- PETTEE, J.: Subject headings. New York, 1946. H.W. Wilson, 191 p.
- BRITISH FILM INSTITUTE. Rules for use in the Cataloguing Department of the National Film Archive. 5th ed. London, 1960. BFI, 46 p.
- UNESCO, Department of Mass Communication. International rules for the cataloguing of educational, scientific and cultural films. Preliminary edition. Paris, 1956. Unesco, 53 p.
- UNITED STATES. Library of Congress. Descriptive Cataloguing Division. Rules for descriptive cataloguing for the Library of Congress: motion pictures and filmstrips. 2nd preliminary edition. Washington, 1953. The Library, 18p.

□
□ □

VÁSÁRHELYI, P.: Die Bearbeitung der wissenschaftlichen- und Betriebsfilme in England

Die Wichtigkeit der wissenschaftlichen- und Betriebsfilme wird erörtert. Die Arbeit des Film Centre Production Library und des Rand Distribution Library /London/ wird analysiert. Die Sortierung, Katalogisierung, Klassifikation und Benützung der Filme in diesen Archiven wird abgeschrieben. Der Vorschlag des Aslib-Komitee betreffs der Regel der Katalogisierung von Bild und Ton wird besprochen und der Praxis gegenübergestellt. Es wird gezeigt, wie die von dem Aslib-Komitee festgelegten Grundprinzipien der Katalogisierung im British National Film Catalogue verwirklicht werden.

0

0 0